

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอนาหมื่นจังหวัดน่าน

ผู้เขียน นายจักรพันธ์ อินไสย

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ คุชฎี ฌ ลำปาง	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล เศรษฐบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ชัย พัฒนพงศา	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติของเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอนาหมื่นจังหวัดน่าน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร กับระดับการนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ โดยศึกษาปัจจัยพื้นฐาน, สภาพทางเศรษฐกิจ และทัศนคติ ของเกษตรกรที่ส่งผลถึงการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือเกษตรกรที่เคยรับการอบรมจากสำนักงานเกษตรอำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน ในเรื่องแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 140 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ, ความถี่, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่าต่ำสุด, ค่าสูงสุด และค่าทดสอบไค-สแควร์ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย ปี 51.9 ปี โดยมีอายุมากที่สุด 73 ปี และต่ำสุด 27 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 52 ปี ร้อยละ 63.6 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 69.3 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือสูงกว่า ร้อยละ 81.4 เกษตรกรส่วนใหญ่ ทำการเกษตรในลักษณะปลูกพืชล้มลุกเชิงเดี่ยว และส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.4 ไม่มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาเพื่อการบริโภคที่พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.4 ไม่สามารถ

ผลิตอาหารไว้เพื่อการบริโภคในครัวเรือนได้ เกษตรกร ร้อยละ 60.7 มีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 4 คน และมีสมาชิกในครัวเรือนที่สามารถช่วยเหลือกิจกรรมทางการเกษตรได้ น้อยกว่า 3 คน เกษตรกร มีรายได้ อยู่ระหว่าง 10,001 – 50,000 บาทต่อปี และมีหนี้สินอยู่ระหว่าง 10,001-50,000 บาท เกษตรกรส่วนใหญ่มีสุขภาพแข็งแรง และมีอาการเจ็บป่วยเป็นบางครั้ง เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเป็นบางครั้ง ร้อยละ 87.1 การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.7 รับฟังจากสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง และเกษตรกรร้อยละ 94.3 มั่นใจจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากการชมโทรทัศน์ และจากการเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานของรัฐฯ 1-2 ครั้งต่อปี เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร อยู่ในระดับสูง และมีทัศนคติความเชื่อมั่นของเกษตรกรต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร อยู่ในระดับสูง แต่ยังพบการปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ยังอยู่ในระดับน้อย อย่างไรก็ตาม เกษตรกรเชื่อมั่นว่าจะสามารถทำการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อไปได้เนื่องจาก เกษตรกรมีความเชื่อมั่นในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และ เชื่อว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงดีและเหมาะสมกับ แนวทางการดำเนินชีวิตและสังคมเกษตรกร

การศึกษา พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, จำนวนสมาชิกในครัวเรือน, รายได้, สุขภาพ, แรงงานทางการเกษตรในครัวเรือน, จำนวนชนิดสัตว์ที่เกษตรกรได้รับ และความเชื่อมั่นของเกษตรกร ไม่มีผลต่อการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ และจากการศึกษาพบว่า ลักษณะการทำการเกษตรของเกษตรกร, จำนวนชนิดสัตว์เลี้ยง, หนี้สิน, ระดับการมีส่วนร่วมในชุมชน, พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค, ความถี่ในการเข้ารับการอบรม และระดับความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีผลกับระดับการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของเกษตรกร

Independent Study Title Factors Affecting Conveying Sufficiency Economy Philosophy into Practice of Farmers in Na Muen District, Nan Province

Author Mr. Jakapan Insai

Degree Masster of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dusdee Nalampang

Advisor

Assoc. Prof. Dr. Suraphol Sreshthaputra

Co-advisor

Assoc. Prof. Dr. Narinchai Patanaponasa

Co-advisor

Abstract

The objectives of study were to study the factors affecting conveying sufficiency economy philosophy into practice of farmers in Na Muen District, Nan Province to figure out relationship between personal characteristics, socio-economic factors and sufficiency economy philosophy into practice of farmers. The subjects included in this study were 140 farmers who have been trained by Na Muen District Agricultural Extension Office. Data collection was done through questionnaires. Descriptive statistics including, percentage, maximum and minimum value, arithmetic means, standard deviation, and chi-square test were used.

Demographic characteristics revealed that 69.3% were male with 51.9 years in average (min.=27, mix.=73 years, respectively). They were age over 52 years (63.6%). Mostly was completed their studies in secondary school or higher (81.4%). Monoculture system and no raising animal for consumption (56.4%) were found among these farmers. This is consistent with

their customer behavior that 66.4% of them cannot produce food for their household consumption.

Considering the number of household members, 60.7% has more than 4 members in their family. However, less than 3 people were engaged with agricultural activities. Income and debt were range between 10,001-50,000 Baht/annual. Most of the participants in this study were healthy.

They were sometimes participated in social community and 50.7% were informed about the sufficiency economy philosophy by at least one of any media. Most of them gained knowledge from social media (in particular television) and have been trained by government organization at least once per year. The knowledge, confidence, and attitude towards the philosophy of sufficiency economy were at high level, however; it was relatively low in practice. According to their confidence in the philosophy, they still believed that the concept of sufficiency economy is suitable for their life style in agricultural area.

In summary, the findings of this study revealed that gender, age, educational level, number of household members, health, agricultural labor households, the number of media types that farmers received have no effect on conveying of the philosophy of sufficiency economy into practice. However, these factors, including cultural system, number of raising livestock, debt, participation in social community, and knowledge in the philosophy of sufficiency economy have emphasizing impact on driving theory into practice.